

Dėl ko turime susitarti ir dirbti kartu?

Aidas Aldauskas

Švietimo kokybės ir regioninės politikos departamento direktorius

2019-05-17 Vilnius

ŠVIETIMO
IR MOKSLO
MINISTERIJA

TURINYS

Kur ir kodėl mes eikvojame energijos daugiausiai?

Kam ir kodėl mes skiriame dėmesio labai mažai?

... kas slypi detalėse?

„Triukšmadarys“?

Kur ir kodėl mes eikvojame energijos daugiausiai?

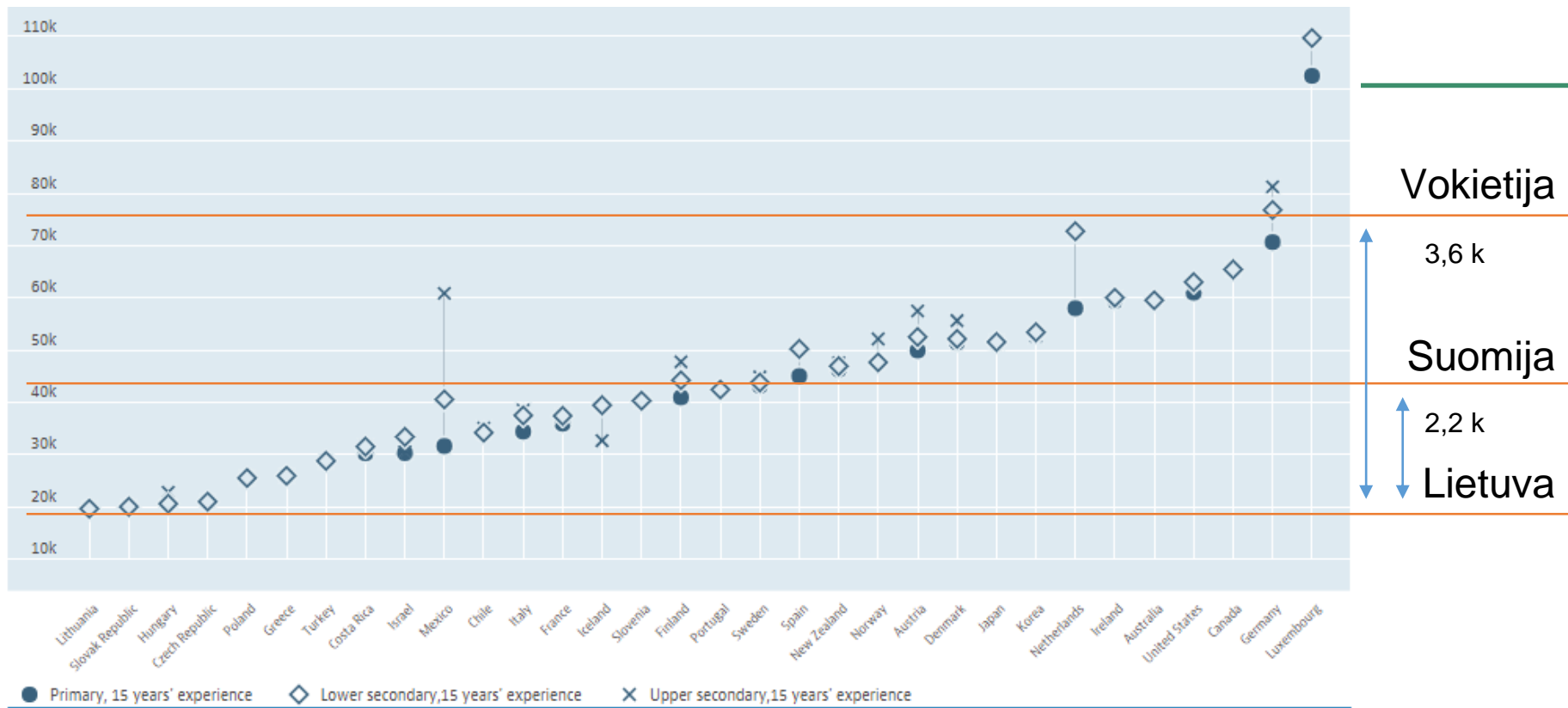

ŠVIETIMO
IR MOKSLO
MINISTERIJA

Mokytojų atlyginimai, lyginant su kitomis šalimis (USD)

Duomenų šaltinis: EBPO, 2017.

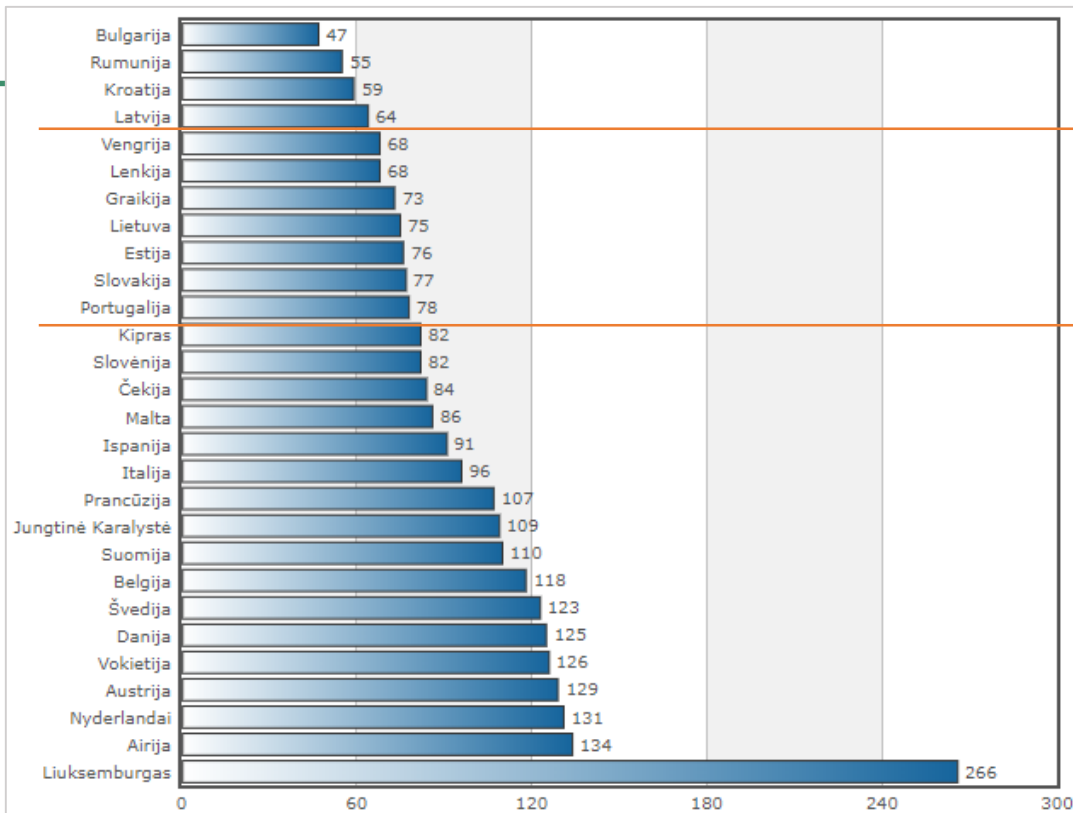
<https://data.oecd.org/eduresource/teachers-salaries.htm>

Gyvenimo kokybė, BVP vienam gyventojui (PGS)

Duomenų šaltinis: EUROSTAT, 2017.

https://europa.eu/european-union/about-eu/figures/living_lt#tab-2-0

Lietuva (75 ± 5)

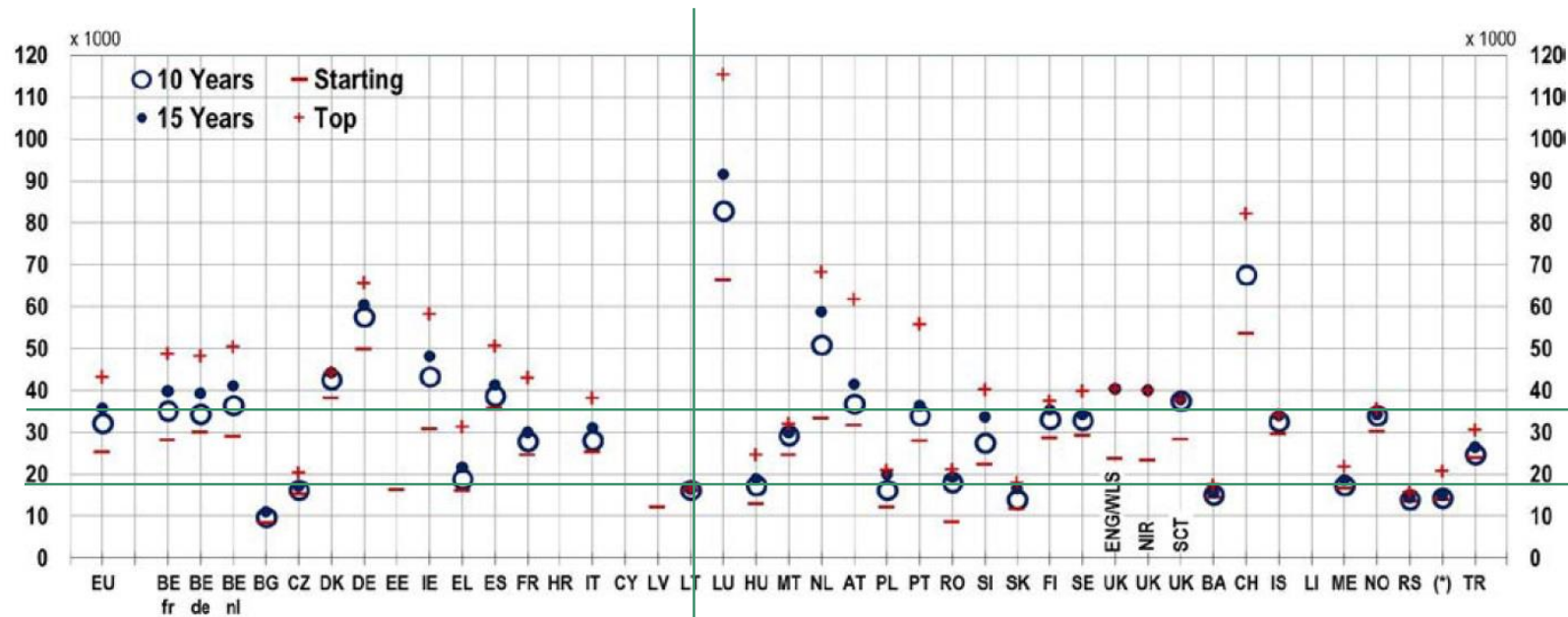
Vengrija (HU)
Lenkija (PL)
Graikija (EL)
Estija (EE)
Slovakija (SK)
Portugalija (PT)
Latvija (LV)

Mokytojų atlyginimai, lyginant su kitomis šalimis (PGS)

Duomenų šaltinis: EURYDICE, 2018.

https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/teachers-and-school-heads-salaries-and-allowances-europe-201617_en

Figure 1: Annual basic gross statutory salaries (starting salary, salary after 10 and 15 years, and top of the salary range) for full-time teachers in lower secondary (ISCED 24) public schools in PPS, 2016/17

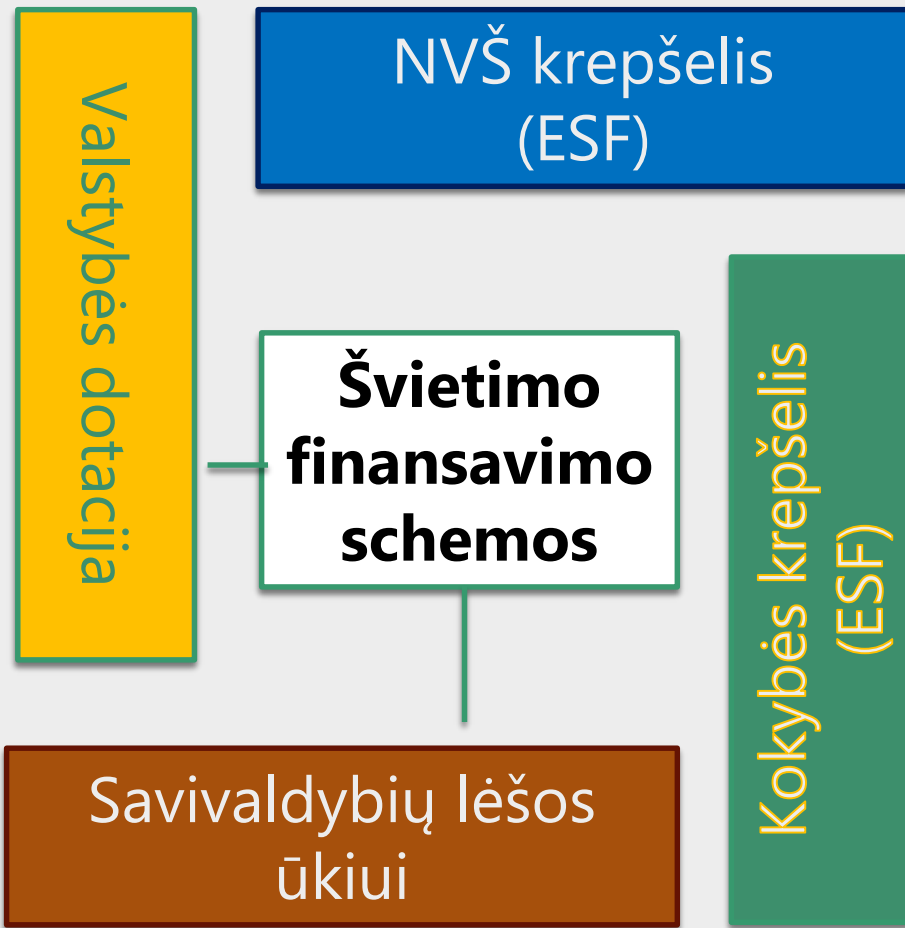
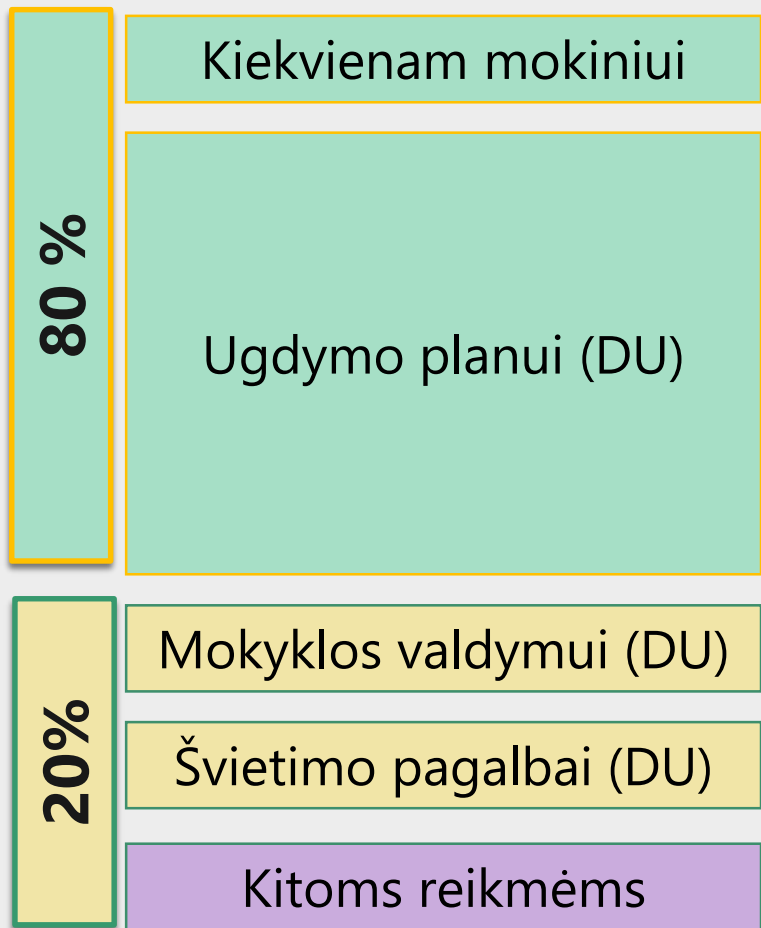
EU, PT

HU, EL, EE

PL, SK, LV

IŠVADOS

- Bendrojo ugdymo mokytojo **vidutinis atlygis vienai pareigybei** (etatui) **yra 1008,32 Eur** (Bruto).
- Palyginus su šalimis (Lenkija, Latvija, Estija, Slovakija, Graikija, Vengrija), kuriose gyvenimo kokybės lygis yra artimas Lietuvos, bendrojo ugdymo mokytojų **darbo užmokesčio dydis (PGS) iš esmės toks pats.**
- LSD duomenimis (2018 m. IV ketvirtis) , mokytojų **vidutinis darbo užmokestis yra 1104 Eur** (Bruto).
- Įstatymas nustato, kad **mokytojo pareiginė alga**, priklausomai nuo pedagoginio stažo ir kvalifikacinės kategorijos, **svyruoja nuo 843 iki 1195 Eur** (Bruto)

Optimizavimo rezervai

švietimo srityje

Informacijos šaltinis: LLRI, 2018.

<https://www.llri.lt/wp-content/uploads/2018/10/Faktai-ir-analize.-Daug-kvadratu-mazai-vaiku.pdf>

- Švietimui (mokymo ir aplinkos išlaikymo lėšos) buvo skirta 814,4 mln.

Vidurkis/Vienam mokiniui tenka lėšų (Eur)	Savivaldybės (aplinka)*	Valstybės (mokymas)**
Mažųjų savivaldybių	780 (40%)	1963 (77%)
Didžiųjų savivaldybių	563 (30%)	1865 (71%)
Lietuvos	758 (39%)	1953 (72%)

* Lyginama su mokymo lėšomis ** lyginama su visomis lėšomis

- Daugumoje mokyklų **vienam mokiniui tenka 10-15 kv. m.**, 49 šalies bendrojo ugdymo įstaigose vienam mokiniui teko 50-500 kv. m.

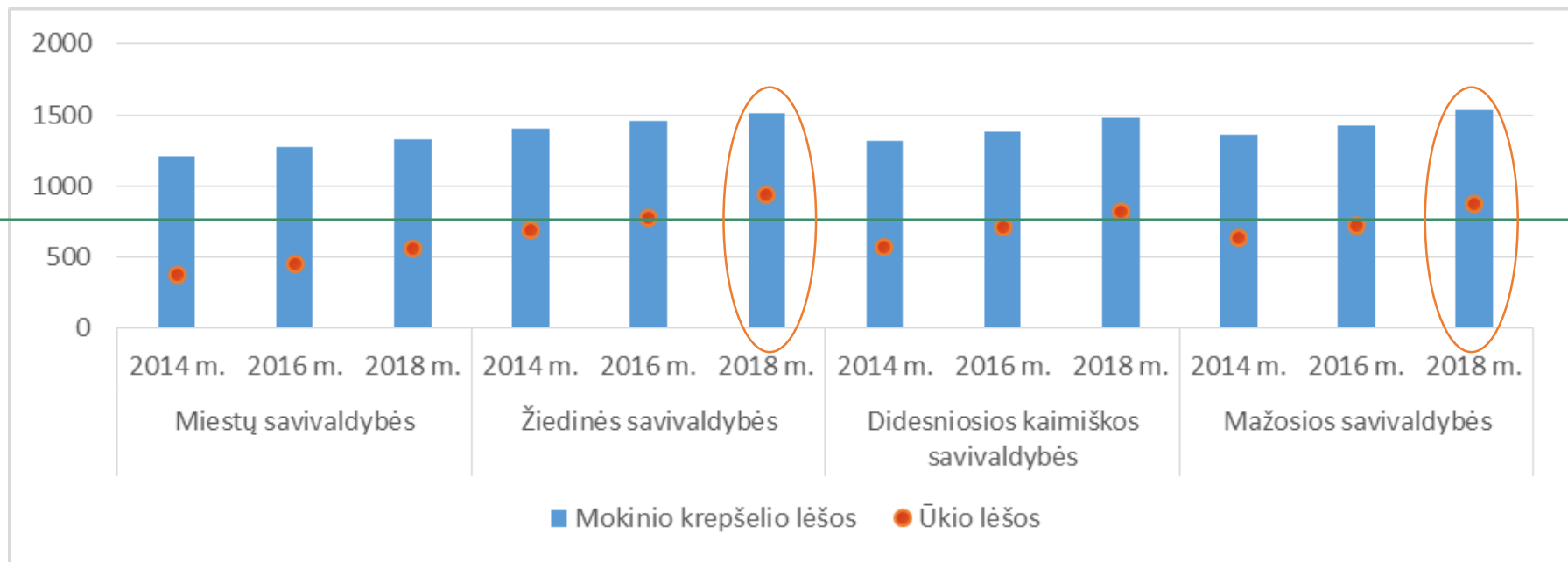
Optimizavimo rezervai

švietimo srityje

Informacijos šaltinis: ŠMM, 2018.

<http://www.nmva.smm.lt/wp-content/uploads/2018/11/Bendrojo-ugdymo-mokykloms-skiriamos-mokinio-krep%C5%A1elio-ir-%C5%ABkio-l%C4%97%C5%A1os.-Tyrimo-ataskaita-2018.pdf>

Mokykloms skirtų mokymo ir ūkio lėšų, skaičiuojant vienam mokiniui, pasiskirstymas (Eur)

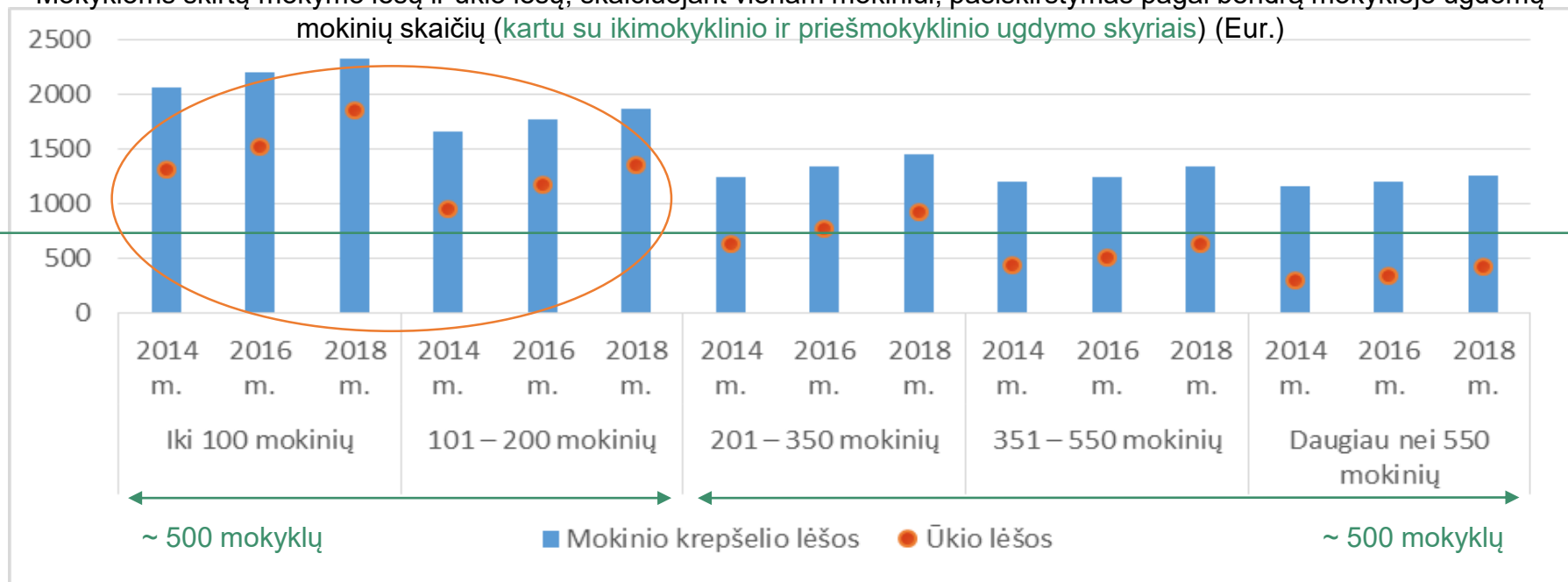
Optimizavimo rezervai

švietimo srityje

Informacijos šaltinis: ŠMM, 2018.

<http://www.nmva.smm.lt/wp-content/uploads/2018/11/Bendrojo-ugdymo-mokykloms-skiriamos-mokinio-krep%C5%A1elio-ir-%C5%ABkio-l%C4%97%C5%A1os.-Tyrimo-ataskaita-2018.pdf>

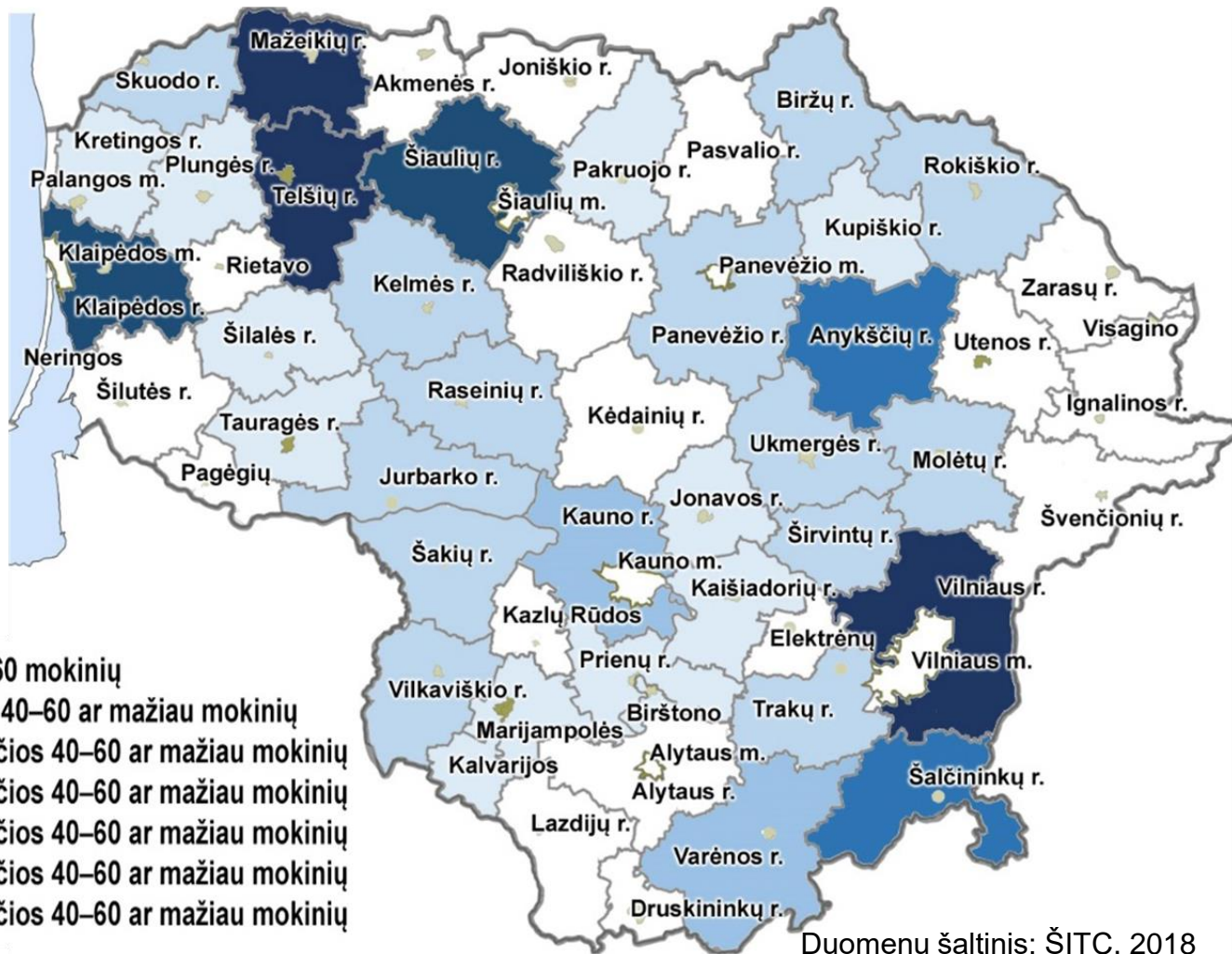
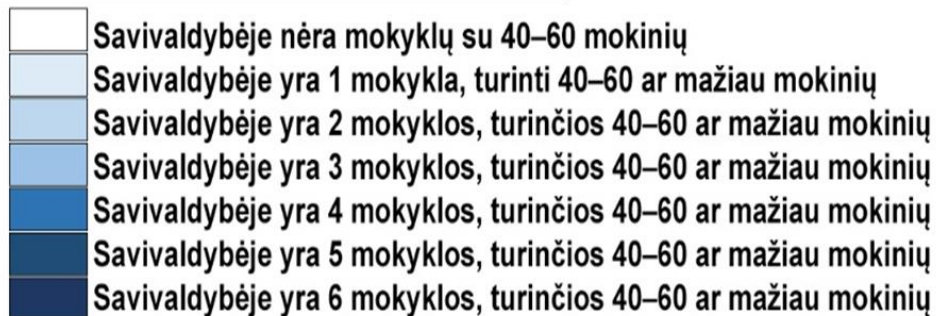
Mokykloms skirtų mokymo lėšų ir ūkio lėšų, skaičiuojant vienam mokiniui, pasiskirstymas pagal bendrą mokykloje ugdomų mokinių skaičių (kartu su ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo skyriais) (Eur.)

- Savivaldybėms optimizavus naudojamą mokyklų plotą **pagal geriausiai besitvarkančią savivaldybę**, šalies mastu būtų **galima sutaupyti apie 20 mln. eurų.** (LLRI)

- ĮŽVALGOS**
- Ūkio lėšas iš valstybės biudžeto skiriant tik specialiosioms mokykloms ir specialiosioms klasėms bendrojo ugdymo mokyklose, kuriose mokosi mokiniai **iš dviejų ir daugiau savivaldybių**, tai preliminarai būtų galima sutaupyti apie **9 mln. eurų.** (ŠMM)

**Mokyklų,
kuriose mokosi
60 ir mažiau
mokinių
geografija**

Duomenų šaltinis: ŠITC, 2018

Mokyklose, kuriose mokosi 60 ir mažiau mokinių

Duomenų šaltinis: ŠVIS, 2018.

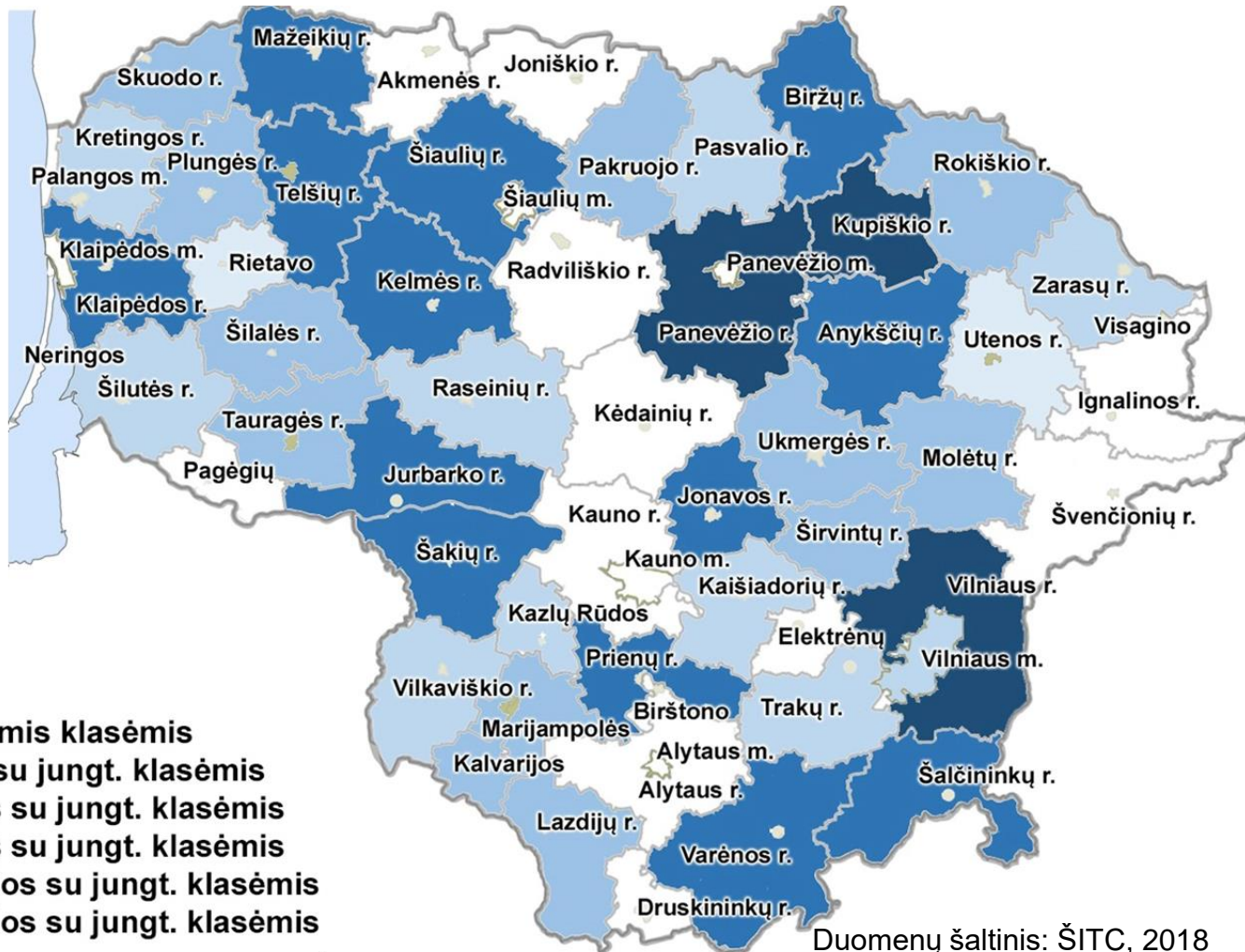
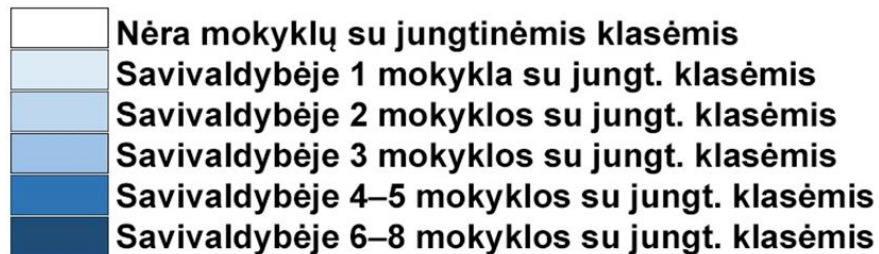
Mokyklų skaičius	Mokyklų vadovų etatų	Kitų administracijos darbuotojų etatų	Iš viso administracijos darbuotojų etatų	Švietimo pagalbos specialistų etatų	Švietimo pagalbos specialistų etatų dalis nuo administravimo etatų
79	88,2	113,3	201,5	29	14,4 proc.

Vien mokyklų vadovams (direktorius, pavaduotojas ugdymui, skyriaus vedėjas) darbo užmokestis metams (BRUTO) sudaro 1 028 941 Eur

Švietimo pagalbos specialistų pasiskirstymas	Logopedų	Psichologų	Socialinių pedagogų	Specialiųjų pedagogų
Mokyklų dalis	40 %	5 %	35 %	17,5 %

Mokyklų, kuriose 5–8 kl. mokiniai mokosi jungtinėse klasėse geografija

Duomenų šaltinis: ŠITC, 2018

Mokyklos, kuriose mokiniai mokosi jungtinėse klasėse

Duomenų šaltinis: ŠVIS, 2018.

Progozė		Skaičius (vnt.)		Metiniai kaštai (Eur)		Išigijimo kaštai (Eur)
		komplektų	mokinių	ugdymui	GA	
Optimistinė	visos pagrindinės mokyklos, skyriai, kuriuose yra 5 – 8 jungtinių klasių, taps pradinio ugdymo skyriais	669	5148	13,4 mln.	2 mln.	6,4 mln.
Pesimistinė	vežami tik besimokantys 5 - 8 jungtinėse kl. ir 9 – 10 kl., kuriose nėra mažiausio nustatyto mokinių skaičiaus	466	3588	9,3 mln.	1,4 mln.	
Realistinė	~ 80 % optimistinės	540	4200	11 mln.	1,6 mln.	

* GA – geltonasis autobusas

ĮŽVALGOS

- Mokyklas, kuriose **mokosi iki 60 mokinių**, jungiant į didesnius subjektus, būtų **taupoma iki 3 mln. eurų per metus** ugdymo lėšų.
- Mokinius, kurie **mokosi jungtinėse klasėse**, pavežant iki artimiausios mokyklos, būtų **taupoma iki 10 mln. eurų per metus** ugdymo lėšų.
- **9 – 10 klasių mokinius** nukreipiant į gimnazijas arba profesines mokyklas, būtų **taupoma iki 15 mln. eurų per metus** ugdymo lėšų.
- Mokyklų, turinčių **vieną III – IV gimnazijos klasę**, mokinius nukreipiant į kitas gimnazijas, būtų **taupoma iki 8 mln. eurų per metus** ugdymo lėšų.

- Vidutiniškai 1,2 asmens pretenduoja į vieną mokytojo pareigybę (etatą)
- Taupant apie 30 mln. eurų per metus ugdymo lėšų, mokyklose tektų neformuoti **apie 2000 bendrojo ugdymo mokytojo pareigybių**, tai paliestų beveik 2400 asmenų, turinčių teisę dirbti mokytojais.
- Apie 50% ūkio išlaidų sudaro nepedagoginių darbuotojų darbo užmokestis.
- Taupant apie 30 mln. eurų per metus ūkio lėšų, tai mokyklose **paliestų mažiausiai 1000 nepedagoginių darbuotojų** (taikoma prielaida, jog darbo užmokestis yra per pus mažesnis nei mokytojo)

ŠVIETIMO
IR MOKSLO
MINISTERIJA

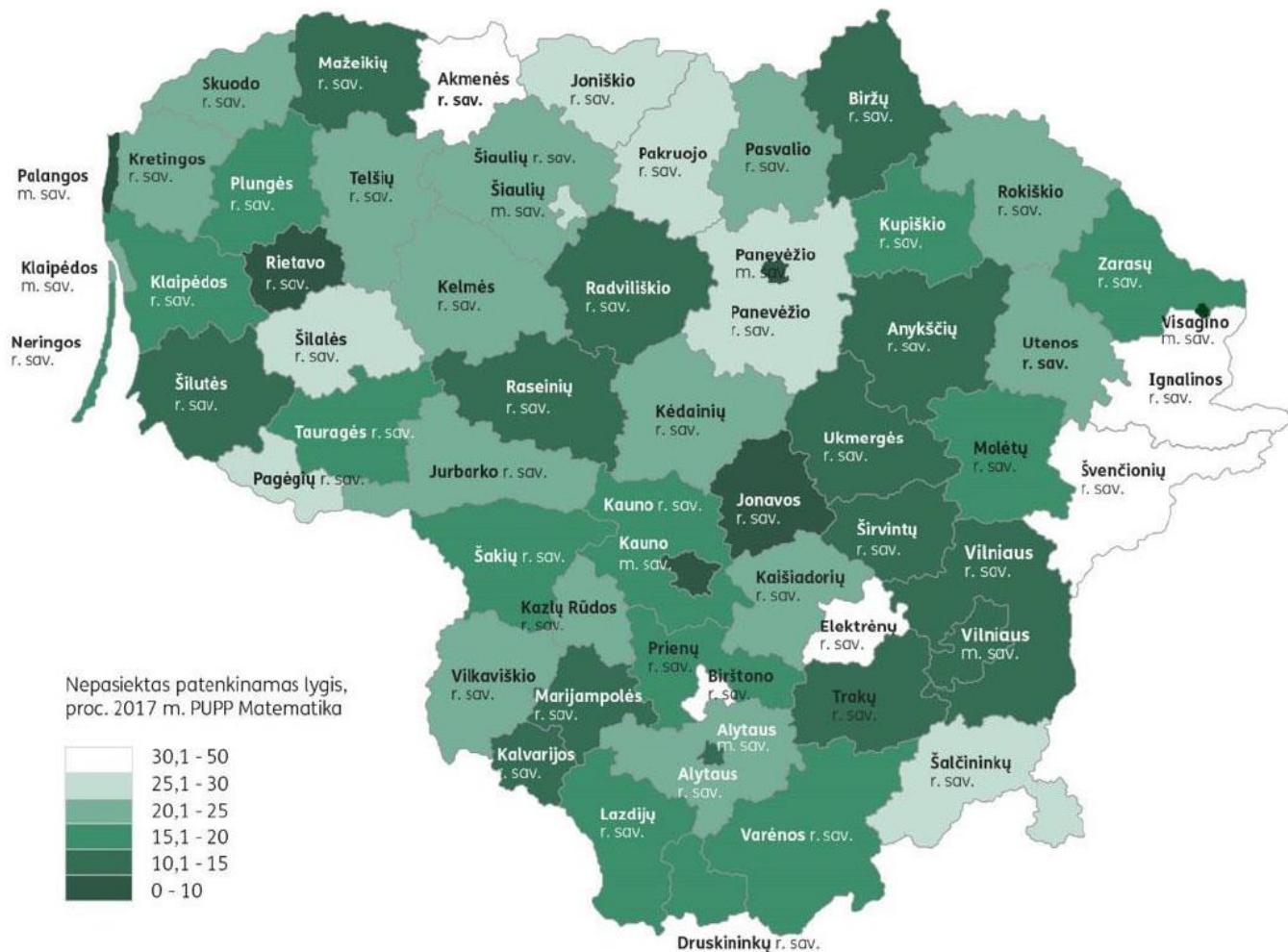
Kam ir kodėl mes skiriame dėmesio labai mažai?

ŠVIETIMO
IR MOKSLO
MINISTERIJA

Daugiau kaip
pusėje
savivaldybių
bent **20 proc.**
mokinių
nepasiekia
patenkinamo
matematikos
lygio

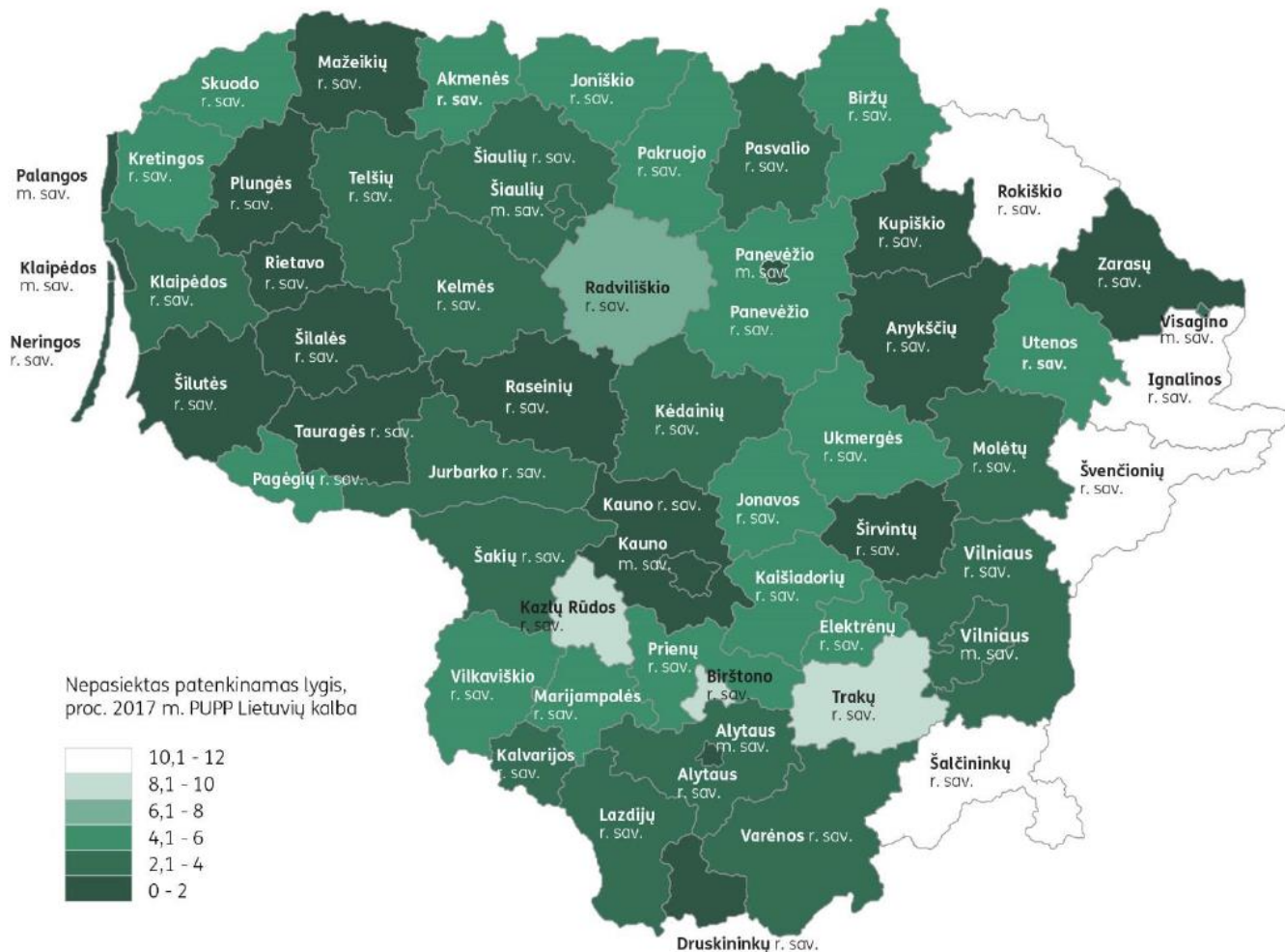
Duomenys: NEC, Pagrindinio
ugdymo pasiekimų patikrinimo
rezultatai, 2017

Mažiau nei trečdalyje savivaldybių beveik visi mokiniai pasiekia patenkinamą lietuvių kalbos lygį

Duomenys: NEC, Pagrindinio
ugdymo pasiekimų patikrinimo
rezultatai, 2017

MOKYKLA TURĖTŲ PADĖTI ĮVEIKTI SOCIALINĘ ATSKIRTĮ

Daugiau kaip

25%

vaikų iki 15
metų gyvena
skurdo rizikos
sąlygomis.

Socialinę paramą gauna
(pvz. nemokamas maitinimas)

40%

mokinių
kaime.

20%

mokinių
mieste.

Nepalankiausio socialinio,
ekonominio, kultūrinio konteksto
(SEK) vaikai tepasiekia

438

Taškus PISA gamtamokslio
raštingumo tyrime,

520

palankiausio
konteksto -

MOKYMASIS NĖRA PATRAUKLUS: NAUDOJAMI SENI METODAI

58%

Pamokų
dominuoja
mokytojas

14%

Pamokų mokiniai
aktyviai mokosi
patys

Lietuva yra autsaiderė naudojantis
gamtos mokslų laboratorijomis:

Laboratorijomis naudojasi tik

2% ketvirtokų (tarptautinis vidurkis – 38 proc.)

Laboratorijomis naudojasi tik

11% aštuntokų (tarptautinis vidurkis – 85 proc.)

MOKYTOJŲ BENDRUOMENĖ SENSTA

Mokytojai iki 25 metų

2009 m.

828

2018 m.

237

POKYTIS

70%

Mokytojai nuo 55 metų

2009 m.

7903

2018 m.

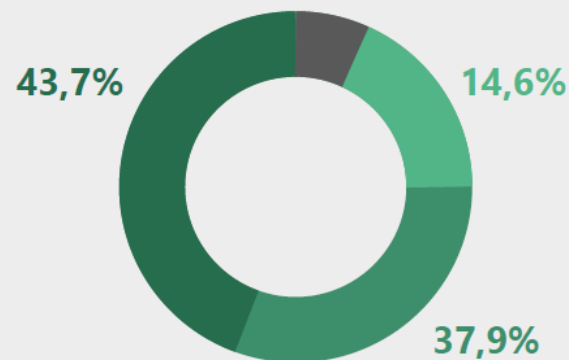
11708

POKYTIS

48%

Mokytojų pasiskirstymas
pagal amžių

iki 29 m.

50-59 m.

30-49 m.

nuo 60 m.

MOKINIŲ SAVIJAUTA – PRASTA, DAUGIAU KAIP PUSĖ PATIRIA PATYČIAS

31%

Mokinių jaučiasi vieniši: ► **2** vieta iš 72 šalių.

31%

Jaučiasi pašaliniai mokykloje: ► **3** vieta iš 72 šalių.

34%

Mokykloje jaučiasi tiesiog nejaukiai, ne savo vietoje: ► **5** vieta iš 72 šalių.

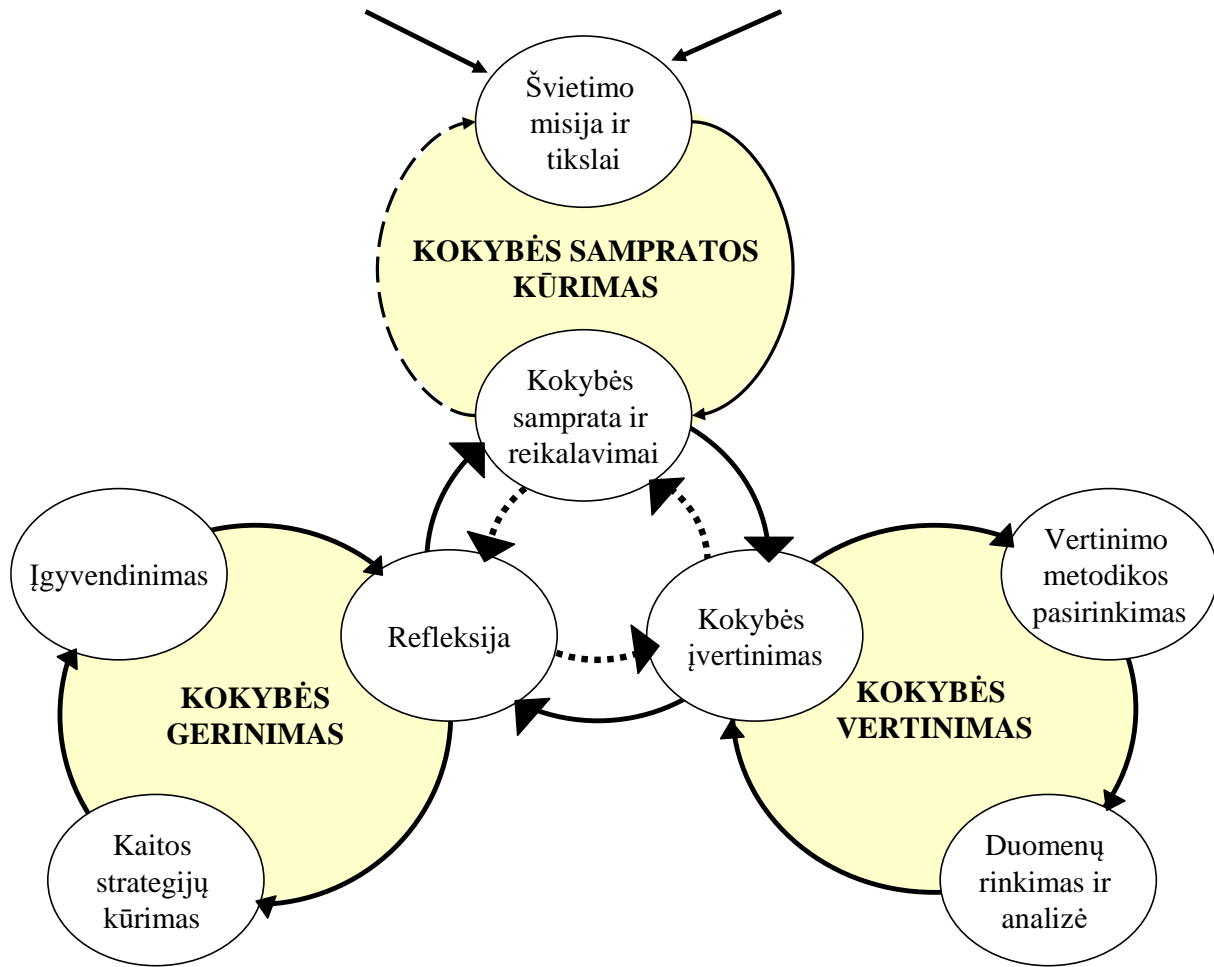
Duomenys: EBPO PISA, tyrimas, 2015

54%

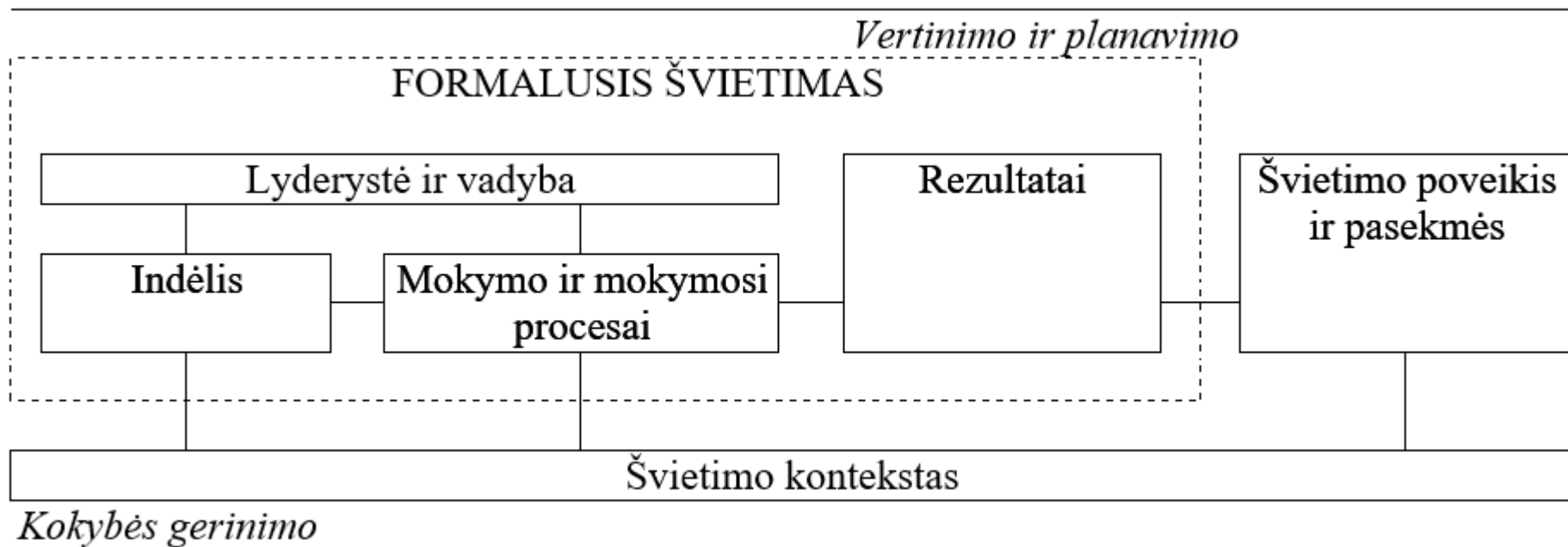
Mokinių patiria patyčias.

Duomenys: tarptautinis HBSC tyrimas, 2014

FORMALIOJO ŠVIETIMO KOKYBĖS UŽTIKRINIMO MODELIS

FORMALIOJO ŠVIETIMO KOKYBĖS UŽTIKRINIMO DĖMENYS

Dėl ko turime susitarti ir dirbti kartu?

Kas man/mums yra **svarbu**?

(prioritetai)

Kiek tai, kas yra svarbu, **priklauso** nuo manęs/mūsų?

(susitelkimas)

Ką aš/mes galėtume **daryti kitaip**, jog tai, kas yra svarbu ir priklauso nuo manęs/mūsų, pamažu, bet gerėtų?

(įsitraukimas)

Būti solidariais aktyviai veikiant ir mokytis...

Vilniaus universitete įgijo lyginamosios politikos magistro laipsnį.

Dirbo užsienio žinių redaktoriumi Lietuvos nacionaliniame radijuje ir televizijoje.

Jo pirmasis trumpametražis filmas The Noisemaker (liet. triukšmadarys) buvo atrinktas į Pardi di domani konkursą Locarno filmų festivalyje ir laimėjo keletą apdovanojimų Baltijos šalyse.

Šiuo metu dirba ties Corcovado Borealis scenarijumi, istorija apie tarpukario Lietuvos geografa, kovojantį dėl Reserve Lithuania (liet. išsaugoti Lietuvą) sukūrimo užjūryje.

„Jei ignoruoji liūdnąją realybės dalį, kažkada ji smogs, bet jau padidinta, tarsi pakelta kvadratu. Ir tuomet tu jos neatlaikysi“ – sako Karolis Kaupinis (g. 1987 m.)

Triukšmadarys

Rež. Karolis Kaupinis

Žiūrėti filmą

15 min.

Filmas skirtas tik asmeninei peržiūrai.

ŠVIETIMO
IR MOKSLO
MINISTERIJA